

Το μάθημα της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Ενότητα 1: Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών. Οι σκοποί του μαθήματος, τα Νέα Προγράμματα Σπουδών, τα εγχειρίδια της Λογοτεχνίας σήμερα

Ελένη Χοντολίδου
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών.

Οι σκοποί του μαθήματος, τα νέα
προγράμματα σπουδών. Τα εγχειρίδια της
λογοτεχνίας σήμερα.

Εισηγητές:

Άννα Κωντζόγλου

Νικολός Σιντελασβίλι

Παρθένα Τεκίδου

Σμαρώ Τεκίδου

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: εισαγωγή (1)

- **Μεταρρύθμιση του 1964:** τάση για αλλαγή ονόματος του μαθήματος από «Νέα Ελληνικά» σε «Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία».
- **Νέα Ελληνικά:** έχουν αντικείμενο → τη νέα ελληνική γλώσσα και γραμματεία.
- **Πρόγραμμα Σπουδών:** δεν έχουν πάντοτε το ίδιο, αλλάζει συνεχώς το περιεχόμενο.

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: Ε΄ Περίοδος (1929-1945) (1)

Ιστορικό περίγραμμα

- Φιλελεύθερη – αστικοδημοκρατική μεταρρύθμιση του 1929: επίδραση από τον Εκπαιδευτικό Δημοτικισμό.
- Πρόγραμμα 1931/1932: νέες ποσοτικές/ποιοτικές διαστάσεις και νέο πνεύμα (προοδευτικό).
- 1933: ανατροπή της μεταρρύθμισης 1929-1932 → στροφή στην κλασική μόρφωση.
- Πρόγραμμα 1935: φραγμό στο νέο πνεύμα από συντηρητικές πολιτικές δυνάμεις (αντιβενιζελικοί).
- Μάθημα Νέων Ελληνικών: στα Προγράμματα των χρόνων της δικτατορίας του Ι. Μεταξά (1936-1941).
- Κατοχή (1941-1944).
- Τα πρώτα Νεοελληνικά Αναγνώσματα του ΟΕΔΒ. Προβληματισμοί και αναζητήσεις (1930-1940).
- 1945: Σχέδιο νόμου για τη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση.

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: Ε΄ Περίοδος (1929-1945) (2)

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών

- Αρχίζει η διδασκαλία των κειμένων στις δύο ανώτερες τάξεις του Γυμνασίου με βάση τα Ν.Α.
- 1930-1938: Ν.Α. → τείνουν προς μια ποιοτική βελτίωση και ανανέωση, αλλά η **προσπάθεια κόβεται** με την ίδρυση ΟΕΣΒ.
- Πρόγραμμα 1935: καθορίζεται **1^η φορά με σαφήνεια ο σκοπός** του μαθήματος (μέχρι τότε σύντομες οδηγίες). **Αλλά οπισθοδρόμηση** → λόγω κατάργησης δημοτικής γλώσσας στη διδασκαλία.
- **Προσπάθεια θεμελίωσης** του μαθήματος σε **επιστημονικές βάσεις** από φωτισμένους εκπαιδευτικούς. **Σκοπός μαθήματος:** «αισθητισμός» και «διδασκισμός».

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: Ε΄ Περίοδος (1929-1945) (3)

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών

- Εγκατάλειψη ερβαρτιανού συστήματος. Άνοιγμα νέων δρόμων στη διδακτική των κειμένων.
- Αρχίζει η διαμόρφωση νέων βασικών τρόπων διδασκαλίας των νεοελληνικών κειμένων.
- Ποιοτική βελτίωση διδακτικού προσωπικού και νέοι καθηγητές.
- Γενικά, επισημαίνονται, προσδιορίζονται και προβάλλονται συστηματικότερα οι ελλείψεις και τα προβλήματα του μαθήματος και προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα θεραπείας και λύσης.

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: ΣΤ΄ Περίοδος (1945-1967) (1)

Ιστορικό περίγραμμα

- 1945: απελευθέρωση από ξένη κατοχή.
- **Εσωτερική πολιτική ανωμαλία** → απόληξη στον Εμφύλιο Πόλεμο (1946-1949).
- 1946: προσπάθεια να κατοχυρωθεί συνταγματικά ως γλώσσα παιδείας η καθαρεύουσα.
- Μετά τον εμφύλιο βραχύβιες φιλελεύθερες κυβερνήσεις. Έως το 1963: συντηρητικές κυβερνήσεις.
- 1952: καθιέρωση της καθαρεύουσας ως επίσημης γλώσσας του κράτους.

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: ΣΤ΄ Περίοδος (1945-1967) (2)

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών

- Νομοσχέδιο Άμαντου 1946: προσπάθεια για επικράτηση Δημοτικής → ματαίωση προσδοκιών.
- 1948: προκήρυξη διαγωνισμού για συγγραφή Νεοελληνικών Αναγνωσμάτων.
- 1950: κυκλοφορία Νεοελληνικών Αναγνωσμάτων
- 1954: νέα συγγραφή Νεοελληνικών Αναγνωσμάτων και βράβευση καλύτερων συλλογών.
- 1956: κυκλοφορία Νεοελληνικών Αναγνωσμάτων όλων των τάξεων, εκτός της Β΄ Γυμνασίου: 1957
- 1950: αναγκαιότητα για εκπαιδευτικό σύστημα βασισμένο στις σύγχρονες ανάγκες.

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: ΣΤ΄ Περίοδος (1945-1967) (3)

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών

- 1957: προσπάθεια επίλυσης προβλημάτων από την Επιτροπή Παιδείας → συντηρητικές απόψεις.
- Νομοσχέδιο 1959: τεχνο-οικονομικός τομέας
  - **Πρώτες τάξεις Γυμνασίου:** κοινό πρόγραμμα.
  - **Τελευταίες τάξεις:** χωρίζονται σε κατευθύνσεις.
- Νομοσχέδιο 1959: ματαίωση νομοσχεδίου.
- 1961: νέο πρόγραμμα.
Σκοπός → φρονιματιστικός, αλλά **ματαίωση προγράμματος.**
- **Επιστροφή στο πρόγραμμα 1935.**

Ιστορία των Νέων Ελληνικών: ΣΤ΄ Περίοδος (1945-1967) (4)

Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών

- 1962: Ο Μ. Τριανταφυλλίδης σε εισήγησή του αναφέρει → «Περιεχόμενο Νέων Ελληνικών είναι η ελληνομάθεια» και προτείνει αύξηση ωρών Νέων Ελληνικών → 5 ώρες για Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου και 3 ώρες για Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄.
- Μεταρρύθμιση 1964: κυριαρχία Δημοτικής-εξατάξιο Δημοτικό-τριτάξιο Γυμνάσιο-τριτάξιο Λύκειο → εξετάσεις στα Νέα Ελληνικά για εισαγωγή στην Ανώτατη σχολή.
- Δεκαετία '60.
- Πρόγραμμα 1966: ισοτιμία Δημοτικής – Καθαρεύουσας και μετονομασία των «Νέων Ελληνικών» σε «Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία»
- Δικτατορία 1967-1974: ανατροπή μεταρρύθμισης του '64.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (1)

Γυμνάσιο

- **Βασικός σκοπός:** η κριτική αγωγή στο σύγχρονο πολιτισμό:
  - η κριτική κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την πολιτισμική μας ταυτότητα.
  - η σχολική τάξη που θα διέπεται από τη δημοκρατία και τη διαπολιτισμική συνείδηση.
  - συνειδητοποίηση της σχέσης της λογοτεχνία με την ανθρώπινη εμπειρία.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (2)

Γυμνάσιο

- δημιουργία ενός «έθνους αναγνωστών»
- ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σχέσης των μαθητών και μαθητριών με το σύγχρονο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Ενδυνάμωση της υποκειμενικότητας των μαθητών και μαθητριών ώστε να γίνουν ενεργοί πολίτες.
- αναγνώριση διαπολιτισμικότητας της λογοτεχνίας.
- εξοικείωση με τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας και απόκτηση πολλαπλών γλωσσικών εμπειριών, απαραίτητη για το στοχασμό.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (3)

Μεθόδευση της διδασκαλίας:

- Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε δύο παιδαγωγικές μεθόδους:
  - α) τη διδασκαλία σε ομάδες και
  - β) τη μέθοδο project.
- Και οι δύο μέθοδοι είναι μαθητοκεντρικές και καλλιεργούν τη συνεργασία και την ομαδικότητα.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (4)

Λύκειο

- **Γενική παιδεία:** διδάσκεται επί δύο ώρες την εβδομάδα σε όλες τις τάξεις του Ενιαίου Λυκείου.
- **Ως κατεύθυνσης:** α) είναι υποχρεωτικό για τη θεωρητική κατεύθυνση Γ' Λυκείου, β) είναι επιλογής για όλες τις κατευθύνσεις της Γ' Λυκείου.
- **Γενικός σκοπός:** η επαφή των μαθητών και μαθητριών με έργα της πολιτισμικής κληρονομιάς υπό το πνεύμα του ανθρωπιστικού ιδεώδους.
Ειδικότερα: γνωριμία με τη λογοτεχνική έκφραση, εξοικείωση με τη λογοτεχνικότητα και συγκρότηση δημιουργικών προσωπικοτήτων.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (5)

Νεοελληνική λογοτεχνία γενικής παιδείας (Α΄, Β΄, Γ΄ Λυκείου)

Στόχοι:

Ο μαθητής και η μαθήτρια:

- 1) να αξιοποιούν τα κειμενικά και εξωκειμενικά στοιχεία.
- 2) να επισημαίνουν τα ιστορικά-κοινωνικά ζητήματα που αναδεικνύονται.

Ειδικότερα ο μαθητής και η μαθήτρια:

- 1) να κρίνει τις απόψεις που διατυπώνονται στα κείμενα, να τις αποδέχεται, εφόσον είναι ορθές ή να τις απορρίπτει επιχειρηματολογώντας για τη δική του διαμορφωμένη άποψη,
- 2) να αναπτύξει την οργανωτικότητα, την τεχνογνωσία, τις ερευνητικές ικανότητες, ώστε να μπορεί να αναλάβει σχετικές πρωτοβουλίες.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (6)

Διδακτέα ύλη

- **Α΄ Λυκείου:** από απαρχές νεοελληνικής λογοτεχνίας έως Αθηναϊκή σχολή.
- Β΄ Λυκείου:** από Αθηναϊκή Σχολή έως γενιά του '50.
- Γ΄ Λυκείου:** από μεταπολεμική γενιά έως ποίηση γενιάς του '70.
- Η επιλογή των κειμένων γίνεται με βάση την αντιπροσωπευτικότητα.
- Κατά την επεξεργασία γίνεται αναφορά σε:
  - λεξιλογικά, πραγματολογικά, νοηματικά σχόλια.
  - στοιχεία ιστορίας της λογοτεχνία με αποφυγή της στείρας απομνημόνευσης.
- 85% από ελληνική δημιουργία και 15% από ξένη γραμματεία.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (7)

Νεοελληνική Λογοτεχνία Θεωρητικής Κατεύθυνσης

Στόχοι:

- 1) εξασφάλιση θεμελιωδών πληροφοριών που διευκολύνουν τη πρόσβαση σε σημαίνοντα και απαιτητικά κείμενα.
- 2) ενίσχυση αφαιρετικής ικανότητας, ώστε η μέθεξη στο λογοτεχνικό φαινόμενο να είναι ουσιαστική.
- 3) ανάπτυξη ψυχοκινητικών δεξιοτήτων.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (8)

Διδακτέα Ύλη

- Διδασκαλία ποιημάτων και πεζών από τις αρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας σε σχέση με την εξεταστέα ύλη του μαθήματος.
- Τα κείμενα διδάσκονται ύστερα από περιεκτική γραμματολογική ενημέρωση και σαφή τοποθέτηση στην εποχή τους.
- **Μέθοδος διδασκαλίας:** η ερμηνευτική, που αποβλέπει στη κατανόηση του όλου μέσα από την ανάλυση μερών και του μερικού μέσα από την ανάλυση του όλου.

Νέα Προγράμματα Σπουδών: Νεοελληνική Λογοτεχνία Μέσης Εκπαίδευσης (9)

- Το κείμενο εξετάζεται ως προς:
  - α) το θέμα.
  - β) την τεχνική.
  - γ) το είδος.
  - δ) τις γραμματολογικές του συνιστώσες.
  - ε) το ιδεολογικό και κοινωνικό περιβάλλον.
- Συνίσταται η καταφυγή:
  - στις τέχνες (ζωγραφική, αρχιτεκτονική)
  - στις επιστήμες (λαογραφία, κοινωνιολογία, ιστορία)
  - στην αξιοποίηση της εικονογράφησης των βιβλίων και των διαθέσιμων εποπτικών υλικών.

Εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (1)

- Κατάταξη κειμένων

Θεματική: Α΄ και Β΄ Γυμνασίου

Ιστορική: Γ΄ Γυμνασίου – Γ΄ Λυκείου

- Θεματικές ενότητες

Α΄ Γυμνασίου και Β΄ Γυμνασίου

1. Ο άνθρωπος και η φύση
Πόλη – Ύπαιθρος

2. Λαογραφικά

3. Οικογενειακές σχέσεις

4. Θρησκευτική ζωή

5. Εθνική ζωή

6. Παλαιότερες μορφές ζωής

7. Ταξιδιωτικά κείμενα

8. Η αποδημία

9. Ο καημός της ξενιτιάς

10. Ο ελληνισμός έξω από τα σύνορα

11. Τα μικρασιατικά

12. Οι πρόσφυγες

13. Αθλητισμός

14. Η αγάπη για τους συνανθρώπους
μας

15. Οι φιλικοί δεσμοί

16. Η αγάπη

17. Η βιοπάλη

18. Το αγωνιστικό πνεύμα του
ανθρώπου

19. Προβλήματα της σύγχρονης ζωής

20. Οι φίλοι μας τα ζώα

Εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (2)

- Θεματικές ενότητες

Γ' Γυμνασίου

- Δημοτικά τραγούδια
- Κρητική λογοτεχνία
- Νεοελληνικός διαφωτισμός
- Απομνημονεύματα
- Η λογοτεχνία στα Επτάνησα
- Οι Φαναριώτες και οι Ρομαντικοί των Αθηνών
- Η Νέα Αθηναϊκή Σχολή (1880-1922)
- Η νεότερη λογοτεχνία: α) *Η λογοτεχνία από το 1922-1945*
β) *Μεταπολεμική και σύγχρονη λογοτεχνία*

Εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (3)

- Θεματικές ενότητες

Α΄ Λυκείου

- Πρώτη Περίοδος (10^{ος} αι.-1453)
  - α) Το Δημοτικό τραγούδι
  - β) Η Λόγια δημιουργία
- Δεύτερη Περίοδος (1453-1669)
- Τρίτη Περίοδος (1669-1830)
- Επτανησιακή Σχολή
- Οι Φαναριώτες και η Ρομαντική Σχολή των Αθηνών
- Ξένη Λογοτεχνία
- Αθηναϊκή Σχολή

Εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (4)

- Θεματικές ενότητες

Β' Λυκείου

- Νέα Αθηναϊκή Σχολή
- Νεότερη λογοτεχνία: πρώτη 10ετία του μεσοπολέμου (1922-1930)
- Νεότερη ποίηση
- Πεζογραφία: η πεζογραφία του Μεσοπολέμου
- Δοκίμιο: στοχαστικό ή αποδεικτικό
- Ξένη λογοτεχνία

Εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (5)

- Θεματικές ενότητες

Γ' Λυκείου

Μεταπολεμική και σύγχρονη λογοτεχνία

- Ποίηση
- Πεζογραφία
- Δοκίμιο
- Ξένη λογοτεχνία

Συμπεράσματα για τα εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (1)

- **Στα 3 βιβλία Γυμνασίου-Λυκείου** → πλήρης σειρά με εσωτερική ενότητα και ενιαίο στόχο.
- **Σχολικό πρόγραμμα:** ένα, κοινό και υποχρεωτικό για όλους τους μαθητές και τα σχολεία → λήψη αποφάσεων από το Υπουργείο Παιδείας.
- Τα πιο **αντιπροσωπευτικά κείμενα** ξεκινούν με πιο **αντιπροσωπευτικούς λογοτέχνες** (π.χ. Αθηναϊκή Σχολή: Βιζυηνός, Παπαδιαμάντης).
- **Απουσία παιδικής λογοτεχνίας** → αποτελεί συνδεδετικό κρίκο μεταξύ του Δημοτικού και της Α΄ Γυμνασίου.
- **Τα είδη της λογοτεχνίας** → εναρμόνιση με τα Αναλυτικά Προγράμματα, όχι με τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.

Συμπεράσματα για τα εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σήμερα (2)

- **Συντάκτες** → δεν αποφάσισαν αν διδάσκουν λογοτεχνία ή ιστορία της λογοτεχνίας.
- **Κριτήρια ανθολόγησης** → όχι ξεκαθαρισμένα.
- **Διδασκαλία** → αποκλειστικά από φιλόλογους.
  - σε διαφορετικές ώρες από τη Γλώσσα.
  - συγκεκριμένα ανθολόγια, αποσπάσματα και όχι ολόκληρα κείμενα.
- **Έμφαση** → στο περιεχόμενο λογοτεχνικών κειμένων και στον έλεγχο γνώσης αυτού και όχι στον τρόπο προσέγγισης και κριτικής αντιμετώπισης αυτών.
- **Σκοπός μαθήματος:** γλωσσικοί, εξωλογοτεχνικοί σκοποί και μετάδοση πολιτιστικών αξιών.

Βιβλιογραφία (1)

- Βαρελάς, Λάμπρος, Πυλαρινός, Θεοδόσης, Χατζηδημητρίου, Σοφία (2011). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου*
- Γαραντούδης, Ευριπίδης, Μέντη, Θεοδώρα, Χατζηδημητρίου, Σοφία (2011). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου*
- Γρηγοριάδης, Νίκος, Καρβέλης, Δημήτρης, Μηλιώνης, Χριστόφορος, Μπαλάσκας, Κώστας, Παγανός, Γιώργος, Παπακώστας, Γιάννης (2001). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Λυκείου*
- Γρηγοριάδης, Νίκος, Καρβέλης, Δημήτρης, Μηλιώνης, Χριστόφορος, Μπαλάσκας, Κώστας, Παγανός, Γιώργος, Παπακώστας, Γιάννης (2001). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Λυκείου*
- Γρηγοριάδης, Νίκος, Καρβέλης, Δημήτρης, Μηλιώνης, Χριστόφορος, Μπαλάσκας, Κώστας, Παγανός, Γιώργος, Παπακώστας, Γιάννης (2001). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Λυκείου*

Βιβλιογραφία (2)

- Καγιαλής, Παναγιώτης, Μέντη, Θεοδώρα, Ντουνιά, Χριστίνα (2011). Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου
- Τόγιας, Βασίλειος Ι. (1990). *Το μάθημα των Νέων Ελληνικών στη Μέση Εκπαίδευση. Ιστορική θεώρηση (1833-1967)*, Τόμος Α΄, Θεσσαλονίκη
- Τόγιας, Βασίλειος Ι. (1990). *Το μάθημα των Νέων Ελληνικών στη Μέση Εκπαίδευση. Ιστορική θεώρηση (1833-1967)*, Τόμος Β΄, Θεσσαλονίκη
- Χοντολίδου, Ελένη (1989), *Το μάθημα της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Αγγλία και την Ελλάδα, διδακτορική διατριβή*. Θεσσαλονίκη

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Θεοδώρα Σεϊτανίδου

Θεσσαλονίκη, 21/02/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

